

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

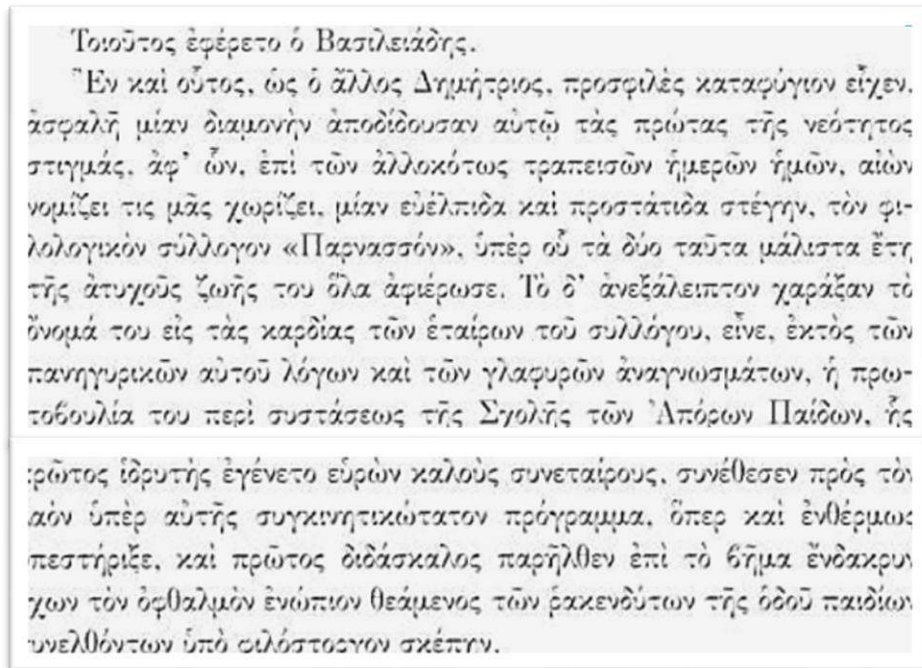
13 Σεπτεμβρίου 1874

Εξόδιος ακολουθία του Σπυρίδωνος Βασιλειάδη

Επιμέλεια: Γ. Ζυγόπουλος

Στις 13 Σεπτεμβρίου του 1874 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα η εξόδιος ακολουθία του Πατρικού ποιητή και δικηγόρου Σπυρίδωνος Βασιλειάδη, θεωρούμενου από τους περισσότερους ως πρωτοστάτη της ίδρυσης της Σχολής των Απόρων Παιδών του «Παρνασσού».

Στη νεκρολογία του, που δημοσιεύτηκε στην «Εφημερίδα» της 14ης Σεπτεμβρίου του 1874 (σσ.4-6) αναφέρεται διεξοδικότερα η σχέση του με τον «Παρνασσό» και η προσφορά του στο Σύλλογο.

Η εβδομαδιαία αθηναϊκή εφημερίδα «Εφημερίς των Βιβλιοφίλων» στο φύλλο της 21ης Σεπτεμβρίου 1874 (σελ. 4) φιλοξένησε το κάτωθι άρθρο:

«Ετελεύτησεν εν Παρισίοις τη 30ην Αυγούστου ε.ε. ο διακεκριμένος δραματικός ποιητής και συγγραφεύς Σπυρίδων Βασιλειάδης. Ο Σπυρίδων Βασιλειάδης γεννηθείς εν Πάτραις τη 5η Δεκεμβρίου 1846, εδημοσίευσε το πρώτον (1866) ανωνύμως τας «Εικόνας και Κύματα», συλλογήν λυρικών ποιήσεων [...] ας εν τω μεταξύ κατεχώριζεν εν τοις Ημερολογίοις *Ασωπίου*, *Περρῆ* και *Κορομηλά* και εν τοις περιοδικοῖς συγγράμμασι «*Παρθενώνι*», «*Εθνική Πινακοθήκη*», «*Ιλισώ*», είτε υπό το ψευδώνυμον "Ωρίων" είτε ενυπογράφως»

Ο Σπυρίδων Βασιλειάδης γεννήθηκε την 6η Δεκεμβρίου του 1845, στην Πάτρα, ὄντας το ἕκτο παιδί του Νικολάου και της Δέσποινας Βασιλειάδου. Εγγράφηκε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, από την οποία αποφοίτησε τον Ιούνιο του 1868. Το Φεβρουάριο του 1866 πραγματοποίησε τα πρώτα του βήματα στο χώρο των νεοελληνικών γραμμάτων, με την έκδοση της ποιητικής συλλογής «Εικόνες και κύματα». Ο Βασιλειάδης, ἤδη δικηγορεύει στο Πρωτοδικεῖο Αθηνών, ενώ διαθέτει νομικό γραφεῖο ἐπὶ τῆς οδοῦ Βουλῆς. Στις 25 Μαΐου 1869 ἔγινε ἕκτακτο μέλος του Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός». Το Φεβρουάριο του 1872, ἔγινε ἡ πρώτη ἀνάγνωσις του θεατρικοῦ του ἔργου «Γαλάτεια» στον «Παρνασσό», στα πλαίσια τῆς σειράς των εσπερινῶν ἀναγνωσμάτων του Συλλόγου. Περὶ τα μέσα Ιουνίου ο Βασιλειάδης αρρώστησε και στα τέλη Ιουνίου του 1874 ἀναχώρησε για το Παρίσι για λόγους υγείας, συνοδευόμενος ἀπὸ τον ἀδελφό του, γιατρό Βασίλειο και το φίλο του καταστηματάρχη Μιχαὴλ Κατσίμπαλη. Πέθανε στη γαλλικὴ πρωτεύουσα στις 30 Αυγούστου του 1874.

Η εφημερίδα «Εθνοφύλαξ» έγραψε στο φύλλο της 7ης Σεπτεμβρίου 1874: «Εν Παρισίοις απεβίωσεν ο προτινών μηνών χάριν της υγείας του μεταβάς εκείσε, δικηγόρος και ποιητής Σπύρος Βασιλειάδης». Η σορός του μεταφέρθηκε στον Πειραιά στις 12 Σεπτεμβρίου, όπου περίμεναν οι συντετριμμένοι συγγενείς του, καθώς και μέλη της διοίκησης του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός». Τον «Παρνασσό» εκπροσώπησαν οι Μιχαήλ Λάμπρος (Πρόεδρος), Χατζίσκος (Γενικός Γραμματέας), Βαμπάς (Κοσμήτωρ της Σχολής Απόρων Παίδων) και Ι. Καμπούρογλου. Η κηδεία του πραγματοποιήθηκε την επομένη στο ναό της Αγίας Ειρήνης. Εκ μέρους του «Παρνασσού» εκφώνησε τον επικήδειο, το μέλος του Συλλόγου, δημοσιογράφος και λογοτέχνης Φιλοποίμη Παρασκευαΐδης. Στο Α' Νεκροταφείο, βρίσκονταν παρατεταμένοι και οι μαθητές της Σχολής των Απόρων Παίδων του «Παρνασσού»,

Το σπουδαιότερο όμως έργο του Σπυρίδωνος Βασιλειάδη και ο κυριότερος λόγος για τον οποίον τον θυμόμαστε ακόμα, είναι η κεντρική συμβολή του στην ίδρυση της Σχολής των Απόρων Παίδων του «Παρνασσού». Ο τότε Πρόεδρος του Συλλόγου Νικόλαος Δ. Λεβίδης, αναφέρει στη Λογοδοσία του «... Εν τη τελευταία συνεδρίαση του Συλλόγου τη 2α Ιουνίου 1872, ο κ. Σπ. Βασιλειάδης, ως εισηγητής προτάσεως φερούσας τας υπογραφάς πολλών μελών, υπεστήριξεν όπως ο Σύλλογος συστήση ενταύθα Σχολήν των Απόρων Παίδων, προς διατήρησιν της οποίας συνδρομάς θέλει ζητήσει πανταχού, διδασκαλίαν δε επί το πρακτικώτερον και εθνωφελέστερον και προς την ηθικήν μόρφωσιν και την διανοητικήν ανάπτυξιν των απόρων παιδων τίνουσιν, θέλει προσφέρει δια των μελών του. Και η μεν πρότασις εγένετο δεκτή ομοφώνως, ο δε Σύλλογος εξελέξατο ενδεκαμελήν επιτροπήν, ήτις μελετήσασα κατά τας διακοπάς το ζήτημα, να υποβάλη το Συλλόγω κανονισμόν της Σχολής. [...] Συνεδριάσασα δε κατά το θέρος η Επιτροπή και τας βάσεις της Σχολής θέσασα, ανέθηκε τοις κυρίοις Σπ. Βασιλειάδη, Δ. Κορομηλά και εμοί την σύνταξιν του κανονισμού. [...] Είναι δε ίσως ανάγκη να παρατηρήσω ενταύθα, ότι το τε πνεύμα του Συλλόγου και το πνεύμα του κανονισμού δεν είναι κυρίως η περί τα γράμματα ανάπτυξις των απόρων παιδων αλλ' η ηθική διάπλασις και μόρφωσις αυτών...»

Ο Αριστοτέλης Κουρτίδης (ειδικός Κοσμήτορας των Σχολών του «Παρνασσού», στο βιβλίο του «Ο Βασιλειάδης και η Σχολή των Απόρων Παίδων: επί τη πενηκονταετηρίδι από του θανάτου του» (1925) αναφέρει ότι ένα ανοιξιάτικο απόγευμα, ο Βασιλειάδης, μέλος συντροφιάς αποτελούμενης από μέλη του «Παρνασσού», έπαιρναν το δρόμο για την Ακρόπολη. Στο ύψος της παλιάς Αγοράς είδαν έναν όμιλο παιδιών, τους μάγκες του ρολογιού, «στρατιά» ρακένδυτων παιδιών και εφήβων. Τα παιδιά αυτά είτε ήταν ορφανά, είτε είχαν έρθει στην Αθήνα λόγω οικονομικών λόγων και εργάζονταν ως πλανόδιοι εφημεριδοπώλες, υποδηματοκαθαριστές, οψοκομιστές κ.λπ.. Ο Βασιλειάδης σταμάτησε την πορεία του, κοίταξε με θλίψη τη συντροφιά των παιδιών και αποτεινόμενος στη συντροφιά του, τους άλλους «Παρνασσιδείς» είπε: «Πρέπει να περισυλλέξομε αυτά τα παιδιά, πρέπει να βγάλομε από το βόρβορο αυτά τα απόκληρα, αυτά τα δυστυχημένα όντα». Αμέσως, στράφηκε προς τα πίσω. Τότε, ολόκληρη η συντροφιά των Παρνασσιδέων, σταμάτησε την πορεία της στην Ακρόπολη και κατευθύνθηκαν στα γραφεία του «Παρνασσού», ο οποίος στεγαζόταν σε αίθουσα που βρισκόταν στην αυλή της οικίας Βακαλοπούλου, επί της οδού Αριστείδου.

Μία μέρα πριν τα εγκαίνια της Σχολής, τοιχοκολλήθηκε στην Αθήνα ανακοίνωση που πληροφορούσε το κοινό για την πρωτοβουλία του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός» να ιδρύσει Σχολή Απόρων Παίδων και καλούσε «τους πατέρας, τις μητέρας, τους συγγενείς, τους εφημερίους, τους γείτονας, τους καταστηματάρχες, τους πολίτας πάντας», να οδηγήσουν τα παιδιά τους, τα παιδιά που είχαν υπό την κηδεμονία τους ή εργάζονταν σε αυτούς, καθώς και παιδιά των οποίων ήταν απλώς γνώριμοι, στη Σχολή Απόρων Παίδων του «Παρνασσού», αν για οποιονδήποτε λόγο δεν μπορούσαν να φοιτήσουν στα σχολεία του κράτους. Συγγραφέας της προκήρυξης ήταν ο Σπυρίδων Βασιλειάδης, ο οποίος διορίστηκε από το Σύλλογο ένας από τους τρεις Κοσμήτορες της νεοπαγούς Σχολής. Μάλιστα, ανέλαβε και τη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας της Νεωτέρας Ελλάδος. Η Σχολή Απόρων Παίδων του «Παρνασσού» άνοιξε τις πύλες της την 3η Δεκεμβρίου του 1872 και σύντομα δημιουργήθηκαν σχολές Απόρων Παίδων στην Πάτρα, τη Σύρο, την Καλαμάτα και άλλες πόλεις, με τη συνδρομή και στα πρότυπα της Σχολής του «Παρνασσού».